

**ΕΛΙΝ ΙΕ # 756-110 - ΟΑΘΑΘΕΑΑΕ Ί Ο ΕΑΊ ΊΕ ΟΑΕΨΟΑΘΕ Ε ΟΑΘΑΡΕ ΑΑΕ Ί ΑΕΟ ΊΘΊ ΤΑ
ΘΕΘΕΑ ΟΊ ΥΕΑΕ ΘΘΕ ΑΑΥΑΕΟ ΟΑΘΑΑΑ**

მიღებულია - 20.06.2001 წ

29.01.2008 წ - მდგომარეობით

ძალაშია - 20.06.2001 წ

მიმღები: პარლამენტი

ეხება ღარგებს: სოციალური საკითხები , ჯანმრთელობა

ეს კანონი განსაზღვრავს შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა მიმართ სახელმწიფო პოლიტიკის საფუძველს და მიზნად ისახავს სხვა პირთა თანაბრად უზრუნველყოფის შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების რეალიზაცია, შექმნას ხელსაყრელი პირობები მათი სრულფასოვანი ცხოვრებისა და საზოგადოების ეკონომიკურ თუ პოლიტიკურ საქმიანობაში მონაწილეობისათვის.

ΕΑΑΕ # 1 - ΑΕΊ ΑΑΑΕ ΑΑΑΘΕ ΑΑΑΤΕ

**ΊΘაΕΕ # 1 - ΟΑΕΨΟΑΘΕ Ε ΟΑΘΑΡΕ ΑΑΕ Ί ΑΕΟ ΊΘΊ ΤΑ ΘΕΘΕΑ ΟΑΊΑΘΕΕ ΑΑΘΕΑΕ ΊΑΑΊ ΤΑΘΑΊ ΑΕΟ
ΟΑ×ΘΡΑΕ ΑΑΕ**

საქართველოში შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა სამართლებრივი მდგომარეობა განისაზღვრება გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის 1975 წლის 9 დეკემბრის დეკლარაციით "შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების შესახებ", მის მიერვე 1993 წლის 20 დეკემბერს მიღებული "შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთათვის თანაბარშესაძლებლობათა უზრუნველყოფის სტანდარტული წესებით", საქართველოს კონსტიტუციით, ამ კანონითა და სხვა მოქმედი საკანონმდებლო აქტებით.

შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა დისკრიმინაცია აკრძალულია და კანონით ისჯება.

ΊΘაΕΕ # 2 - ΟΑΕΨΟΑΘΕ Ε ΟΑΘΑΡΕ ΑΑΕ Ί ΑΕΟ ΊΘΊ ΤΑ ΘΕΘΕ

შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირი არის ადამიანი, რომელსაც დაავადების, გრავმის, გონებრივი თუ ფიზიკური დეფექტის შედეგად დარღვეული აქვს ორგანიზმის სასიცოცხლო ფუნქციები ჯანმრთელობის მეტ-ნაკლებად მოშლის გამო, რაც განაპირობებს პროფესიული შრომის უნარის სრულ ან ნაწილობრივ დაკარგვას ანდა ყოფა-ცხოვრების არსებით გაძნელებას.

**ΊΘაΕΕ # 3 - ΟΑΑΑΕ ΊΒΕ×Ί Ο ΘΊ Ε Ε ΟΑΕΨΟΑΘΕ Ε ΟΑΘΑΡΕ ΑΑΕ Ί ΑΕΟ ΊΘΊ ΤΑ ΘΕΘΕΑ ΟΊ ΥΕΑΕ ΘΘΕ ΑΑΥΑΕΟ
Ο×ΑΘΊ ΟΕ**

სახელმწიფო უზრუნველყოფს შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა სოციალურ დაცვას და უქმნის მათ საჭირო პირობებს ინვალიდური განვითარების, შემოქმედებითი და საწარმოო შესაძლებლობების რეალიზაციისათვის.

სახელმწიფო ამ კატეგორიის ბავშვებს უწესებს უფლებებისა და კანონიერი ინტერესების რეალიზაციის დამაგებით გარანტიებს.

**ΊΘაΕΕ # 4 - ΟΑΕΨΟΑΘΕ Ε ΟΑΘΑΡΕ ΑΑΕ Ί ΑΕΟ ΊΘΊ ΤΑ ΘΕΘΕΑ Θ×Ε ΑΑΑΑΕΘΑ ΑΑ ΕΑΊ ΊΕΑΘΕ ΕΤΟΑΘΑΘΑΑΕΟ
ΑΑΥΑΑ**

შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებებისა და კანონიერი ინტერესების დაცვა უზრუნველყოფილია სასამართლო ან კანონით გათვალისწინებული სხვა წესით.

ΊΘაΕΕ # 5 - ΝΑΘΘΑΑΕΘ ΑΤΑ

სახელმწიფო ცნობს ქესტების ენას პიროვნებათაშორისი ურთიერთობის სამუალებად და უზრუნველყოფს აუცილებელი პირობების შექმნას მისი გამოყენებისა და განვითარებისათვის.

**ΊΘაΕΕ # 6 - ΟΑΘΑΘΕΑΑΕ Ί Ο ΟΑΑΘΕΑΘΊ ΘΕΘΊ ΑΑΕ ΟΑΘΘΕ ΑΑΑΑΕ ΟΑΕΨΟΑΘΕ Ε ΟΑΘΑΡΕ ΑΑΕ Ί ΑΕΟ ΊΘΊ ΤΑ
ΘΕΘΕΑ ΟΊ ΥΕΑΕ ΘΘΕ ΑΑΥΑΕΟ Θ×ΑΘΊ ΟΕ**

თუ საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებით გათვალისწინებულია ამ კანონისაგან განსხვავებული წესები, მაშინ მოქმედებს საერთაშორისო ხელშეკრულების წესები.

სახელმწიფო ორგანიზაციას უწევს და ხელს უწყობს შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა სამედიცინო, პროფესიული და რეაბილიტაციის სისტემის ჩამოყალიბებასა და განვითარებას, რაც წარმოადგენს ორგანიზმის დარღვეული ან დაკარგული ფუნქციების, თვითმომსახურების, სხვადასხვაგვარი პროფესიული საქმიანობის უნარის აღდგენისა და კომპენსაციისათვის გამიზნულ ღონისძიებათა კომპლექსს, აგრეთვე საშუალებას აძლევს შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებს იცხოვრონ სრულფასოვნად და უზრუნველყონ თავიანთი უფლებებისა და პოტენციური შესაძლებლობების რეალიზაცია.

სახელმწიფო აფინანსებს და ორგანიზაციას უწევს სამეცნიერო კვლევასა და სპეციალისტების მომზადებას სამედიცინო, პროფესიული და სოციალური რეაბილიტაციის შესაფერის პროფილაქტიკურ ღონისძიებათა განხორციელების სფეროში.

10აე ე # 14 - ოაქუოაოე ე ოაოაე ააე ი აეო იოი ია დეოეა ოაააე ეოაეეო ეიაეაეაოე ოდე დოი აოაია

შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა სამედიცინო, პროფესიული და სოციალური რეაბილიტაცია ხორციელდება რეაბილიტაციის ინვალიდური პროგრამით, რაც განისაზღვრება საამისოდ უფლებამოსილი სახელმწიფო ორგანოების მიერ მოწოდებულ სამედიცინო-სოციალური ექსპერტიზის საფუძველზე.

შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთათვის რეკომენდებულ რეაბილიტაციის ინვალიდურ პროგრამაში განისაზღვრება სარეაბილიტაციო ღონისძიებების კონკრეტული მოცულობა-სახეობანი და ვალები, აგრეთვე სოციალური დახმარების სახეობანი.

10აე ე # 15 - ოაააე ეოაეეო ეიაეაეაოე ოდე დოი აოაიაეო ოაოოე ააეო ოააე ააოე ი აა

შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა რეაბილიტაციის ინდივიდუალური პროგრამა წარმოადგენს ლოკუმენტს, რომლის შესრულება სავალდებულოა შესაბამისი სახელმწიფო და სხვა საწარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციებისათვის.

10აე ე # 16 - ოაქუოაოე ე ოაოაე ააე ი აეო იოი ია დეოეა ოაოააე ეოაეი ააბაოაოე აააე

სახელმწიფო ხელისუფლების უმაღლესი, ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოები, შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა სარეაბილიტაციო დახმარების მოთხოვნებისა და ადგილობრივი პირობების შესაბამისად, ქმნიან სარეაბილიტაციო, მათ შორის სამეცნიერო-საწარმოო ცენტრების ქსელს, ადგილნითი მკურნალობის განყოფილებებს ამბულატორიულ და სტაციონარულ სასწავლო-პროფილაქტიკურ დაწესებულებებში; სპეციალურ სასწავლო-აღმზრდელობით და სანაგორიულსაკურორტო დაწესებულებებს, საწარმოებსა და შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა სოციალურ-საყოფაცხოვრებო მომსახურების დაწესებულებებს.

ეააე # 4 - ოაქუოაოე ე ოაოაე ააე ი აეო იოი ია დეოეა ააიაე ეაა აა დოი აოეოე ე ი იააააა

10აე ე # 17 - ოაქუოაოე ე ოაოაე ააე ი აეო იოი ია დეოეა ააიაე ეააეა აა დოი აოეოე ე ი იაააააეო დეოი აააე ოაეოააე ი ა, აი ეაოაი ოეეო აააოაეა ოეი ე აიაე ე აუეოაა

შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებს სახელმწიფო უქმნის აუცილებელ პირობებს განათლებისა და პროფესიული მომზადებისათვის.

განათლების ორგანოები ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციალური უზრუნველყოფის ორგანოებთან ერთად ვალდებულნი არიან უზრუნველყონ ამ კატეგორიის ბავშვთა სკოლამდელი და სკოლის გარეშე აღზრდა მათთვის ჯეროვანი სარეაბილიტაციო დახმარების გაწევის ხელსაყრელი შესაძლებლობების შექმნის მიზნით, აგრეთვე შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთათვის საშუალო-სპეციალური და უმაღლესი განათლების მიღება რეაბილიტაციის ინდივიდუალური პროგრამის შესაბამისად.

10აე ე # 18 - ოაქუოაოე ე ოაოაე ააე ი აეო იოი ია დეოეა აე აააე ოაოაე ი , ოაოაე ი ოაეაე ოდე აა ოაუე აოე ააიაე ეაა, აი ეაოაი ოეეო აააოაეა ოეი აუეოაა აა ობააე ააა

შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირები ზოგად საშუალო, საშუალო-სპეციალურ და უმაღლეს განათლებას იღებენ ზოგად სასწავლო დაწესებულებებში, საჭიროებისას-შესაბამის სპეციალურ სასწავლო დაწესებულებებში.

სასწავლო მეცადინეობის ორგანიზება ხდება აგრეთვე იმ კატეგორიის ბავშვთათვის, რომლებიც მკურნალობენ სამკურნალო-პროფილაქტიკურ დაწესებულებების სტაციონარებში ან სარეაბილიტაციო დაწესებულებებში.

თუ შეუძლებელია ამ კატეგორიის ბავშვთა აღზრდა და სწავლება ზოგად ან სპეციალურ სკოლაში დასწავლო დაწესებულებებში, მშობლების სურვილის შესაბამისად, მათი აღზრდა და სწავლება ხდება ოჯახში. ამასთან, ერთ-ერთი მშობლის ან მისი შემცველი პირის მაგერიალური უზრუნველყოფა და შეღავათები განისაზღვრება საქართველოს კანონმდებლობით.

შესაბამისი სასწავლო-აღმზრდელობითი დაწესებულებები დახმარებას უწევენ მშობლებს ან მათ შემცველ პირებს ამ კატეგორიის ბავშვთა შინ სწავლებაში. ამ კატეგორიის ბავშვთა ყოველმხრივი და ჰარმონიული განვითარების, მათთვის საზოგადოებრივი აქტიურობის, შრომის ინტერესის ჩანერგვის, ხელოვნებასთან, სპორტთან დაახლოების მიზნით განათლებისა და სხვა სახელმწიფო ორგანოები ვალდებული არიან უზრუნველყონ ამ კატეგორიის სკოლისგარეშე აღზრდის სათანადო ორგანიზაცია. სტაციონარულ დაწესებულებებში ხანგრძლივად /არამუდმივად/ მყოფი ამ კატეგორიის ბავშვებისათვის აღნიშნულმა დაწესებულებებმა უნდა უზრუნველყონ უწყვეტი აღზრდა და სწავლება სპეციალურ-საყოფაცხოვრებო და შრომით ადაპტაციასთან ორგანული კავშირით.

თბილისი # 19 - ოპერატიული დახმარების მიზნით

შემდეგი შესაძლებლობის მქონე პირთა პროფესიულ მომზადებას და კვალიფიკაციის ამაღლებას რეაბილიტაციის ინდივიდუალური პროგრამების შესაბამისად ახორციელებენ სპეციალიზებული ან ზოგადი ტიპის სასწავლო დაწესებულებები, საწარმოები და ორგანიზაციები სოციალური დახმარების ორგანოებთან ერთად. შემდეგი შესაძლებლობის მქონე პირთა მაგერიალური უზრუნველყოფა პროფესიული მომზადებისა და კვალიფიკაციის ამაღლების პერიოდში ხდება საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული წესითა და პირობებით.

თბილისი # 20 - ოპერატიული დახმარების მიზნით

შემდეგი შესაძლებლობის მქონე პირთა განათლება, პროფესიული მომზადება და კვალიფიკაციის ამაღლება ხორციელდება სხვადასხვა ფორმით, მათ შორის დასწრებულად, დაუსწრებლად, ექსტერნად, სპეციალურ ჯგუფებში, კლასებში სწავლების გზითა და ინვალიდური სასწავლო გეგმით, შინ სწავლების ჩათვლით.

თბილისი # 5 - ოპერატიული დახმარების მიზნით

თბილისი # 21 - ოპერატიული დახმარების მიზნით

შემდეგი შესაძლებლობის მქონე პირებს, თავიანთი შემოქმედებითი და საწარმოო შესაძლებლობების რეალიზაციის მიზნით და რეაბილიტაციის ინვალიდური პროგრამის შესაბამისად, უფლება აქვთ იმუშაონ შრომის ჩვეულებრივი პირობების საწარმოებში, დაწესებულებებსა და ორგანიზაციებში საკუთრებისა და მეურნეობის ფორმის მიუხედავად, სპეციალიზებულ საწარმოებში, საამქროებსა და უბნებზე, სადაც გამოიყენება შემდეგი შესაძლებლობის მქონე პირთა შრომა, აგრეთვე ეწეოდნენ კანონით ნებადართულ ინდივიდუალურ და სხვა სახის შრომით საქმიანობას. დაუშვებელია შემდეგი შესაძლებლობის მქონე პირისათვის შრომითი ხელშეკრულების დადება ან სამსახურებრივ დაწინაურებაზე უარის თქმა, აღმინისტრაციის ინიციატივით მისი დათხოვნა ან შემდეგი შესაძლებლობის მქონე პირის თანხმობის გარეშე სხვა სამუშაოზე გადაყვანა შემდეგი შესაძლებლობის მქონე პირობის მოცივით, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა სამედიცინო-სოციალური ექსპერტიზის დასკვნით მის ჯანმრთელობას ვნებს პროფესიული მოვალეობის შესრულება ან საშიშროება ექმნება სხვა პირთა ჯანმრთელობასა და შრომის უსაფრთხოებას.

თბილისი # 22 - ოპერატიული დახმარების მიზნით

საწარმოებში, დაწესებულებებსა და ორგანიზაციებში დასაქმებულ შემდეგი შესაძლებლობის მქონე პირთათვის რეაბილიტაციის ინდივიდუალური პროგრამის შესაბამისად იქმნება შრომის სათანადო პირობები. კოლექტიური და ინდივიდუალური შრომითი ხელშეკრულებებით დადგენილი შრომის პირობები, მათ შორის შრომის ანაზღაურება, სამუშაო და დასვენების დროის რეჟიმი, წლიური და დამატებითი შვებულებების ხანგრძლივობა ან უნდა აუარესებდეს ან ბლუდადეს შემდეგი შესაძლებლობის მქონე პირთა მდგომარეობასა და უფლებებს სხვა მუშაკებთან შედარებით. სახელმწიფო ხელისუფლების უმაღლესი, ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოები ეხმარებიან შინ ან ინდივიდუალურად მომუშავე შემდეგი შესაძლებლობის მქონე პირებს აღნიშნული საქმიანობისათვის არასაცხოვრებელი შენობების გამოყოფაში, ნელეულის შექმნასა და პროლექციის გასაღებაში. შრომითი დასახიჩრებით ან პროფესიული დაავადებით შემდეგი შესაძლებლობის მქონე პირად ცნობილ

"შებლუღული შესადღებღობის მღონე პირთა სოციაღური ღაცვის შესახებ" საქართვეღოს კანონში ცვღიღების შესღანის თაობაზე

20.06.2001 - ცვღიღება - # 972-III

საქართვეღოს კანონი "ინვღალიღთა სოციაღური ღაცვის შესახებ" საქართვეღოს კანონში ცვღიღებებისა ღა ღამაღებების შესღანის თაობაზე

16.10.1997 - ცვღიღება - # 959

"ინვღალიღთა სოციაღური ღაცვის შესახებ" საქართვეღოს რესპუბღიკის კანონში ცვღიღებების შესღანის თაობაზე

22.12.2004 - კანონი - # 768-III

საქართვეღოს საღადღასახაღო კოღეღსი (ღეღი)
